

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเรื่อง บทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และ
สืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปตาราง
ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน แบ่งออกเป็น

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละในรูปตาราง
ประกอบคำบรรยาย จำนวน 1 ตาราง

1.2 บทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน นำเสนอข้อมูล
เป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในรูปตารางประกอบคำบรรยาย จำนวน 6 ตาราง

1.3 การนำวัฒนธรรมพื้นบ้านไปสอนสอดแทรกในกลุ่มประสบการณ์ นำเสนอข้อมูล
เป็นคำร้อยละในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย จำนวน 6 ตาราง

ตอนที่ 2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละในรูปตาราง
ประกอบคำบรรยาย จำนวน 1 ตาราง

2.2 สรุปผลการสัมภาษณ์ นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง และความถี่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 สถานภาพของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ประเภท	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	86	24.22
	หญิง	269	75.78
อายุ	20 - 25 ปี	1	0.28
	26 - 30 ปี	50	14.09
	31 - 35 ปี	140	39.44
	36 - 40 ปี	85	23.94
	41 - 45 ปี	48	13.52
	46 - 50 ปี	21	5.92
	51 - 55 ปี	8	2.25
	56 - 60 ปี	2	0.56
ภูมิลำเนา	ชาติตระการ	15	4.23
	นครไทย	32	9.02
	บางกระทุ่ม	20	5.63
	บางระกำ	16	4.51
	พรหมพิราม	25	7.04
	เมือง	168	47.32
	วังทอง	34	9.58
	วัดโบสถ์	19	5.35
	เนินมะปราง	13	3.66
	อื่น ๆ (ภาคเหนือได้แก่ สุโขทัย กำแพงเพชร เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ เลย พิษณุโลก อุตรดิตถ์	7	1.97

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภท	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ภาคกลาง ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี			
	กรุงเทพมหานคร	3	0.85
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุตรธานี			
	อุบลราชธานี	2	0.56
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ปราจีนบุรี			
ศาสนา	พุทธ	352	99.16
	คริสต์	1	0.28
	อิสลาม	2	0.56
ประสบการณ์ในการสอน			
	ต่ำกว่า 5 ปี	6	1.69
	5 - 10 ปี	105	29.58
	11 - 15 ปี	121	34.08
	มากกว่า 15 ปี	123	34.65
วุฒิการศึกษา			
	ป.กศ.หรือเทียบเท่า	17	4.79
	ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า	28	7.89
	ปริญญาตรี	295	83.10
	ปริญญาโทและสูงกว่า	1	0.28
	อื่น ๆ (พ.ม.)	6	1.69
	ม.6	3	0.85
	น.บ. ครู ว. พ.กศ. ป.ว.ช. อาชีวชั้นสูง)	5	1.41
กลุ่มที่สอน	กลุ่มทักษะ	189	25.10
	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	156	20.71

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภท	ราชการ	จำนวน	ร้อยละ
	กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	170	22.58
	กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	148	19.66
	อื่น ๆ (สอนทุกกลุ่มประสบการณ์ อนุบาล ประสบการณ์พิเศษ หละ เกษตร ยุวกาชาด)	90	11.95
การเข้ารับการอบรมทางด้านวัฒนธรรม			
	เคย	108	30.42
	ไม่เคย	247	69.58
จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม			
	1 - 2 ครั้ง	72	66.67
	3 - 4 ครั้ง	25	21.30
	5 - 6 ครั้ง	3	4.63
	มากกว่า 6 ครั้ง	8	7.40

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.78 และมีอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.44 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 47.32 ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.16 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.65 ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.10 กลุ่มที่สอนมากคือ กลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย คิดเป็นร้อยละ 25.10 และ 22.58 ตามลำดับ ประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้ารับการอบรมทางด้านวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 69.58 สำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 30.42 และส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมเป็นจำนวน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตอนที่ 2 บทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของรายการบทบาทของ
โรงเรียนในการศึกษาและรวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้าน

บทบาทของโรงเรียนในการศึกษาและรวบรวม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. โรงเรียนได้ทำหน้าที่สามประการคือ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน และการจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ	3.82	0.74	มาก	1
2. ครู และนักเรียนออกไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น	2.78	0.80	ปานกลาง	6
3. การศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อนำมา เปรียบเทียบกับวัฒนธรรมในปัจจุบันและเป็นแนวทางในการอนุรักษ์	2.92	0.82	ปานกลาง	4
4. การรวบรวมความรู้ที่ได้จากการศึกษา	2.54	0.80	ปานกลาง	9
5. การบริการข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านให้แก่ประชาชน	2.46	0.93	น้อย	10
6. การจัดตั้งโครงการและชมรมเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม	2.15	0.92	น้อย	15
7. การกำหนดแนวปฏิบัติของโรงเรียนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม	2.65	0.93	ปานกลาง	7
8. การฝึกอบรมครูทางด้านวัฒนธรรม	2.57	0.97	ปานกลาง	8
9. การขอความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติตามโครงการที่วางไว้	2.41	0.94	น้อย	12

ตารางที่ 3 (ต่อ)

บทบาทของโรงเรียนในการศึกษาและรวบรวม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
10. การมีโครงการครูศึกษาศึกษา และได้เสนอแนะครู ศึกษาศึกษาให้เป็นวิทยากรในเรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.19	1.07	น้อย	14
11. ครูพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาชุมชนที่ โรงเรียนตั้งอยู่	2.43	0.91	น้อย	11
12. การชี้แจง ชักชวนให้ประชาชนและนักเรียน เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรม พื้นบ้าน	3.45	0.90	ปานกลาง	3
13. การชักชวนและสนับสนุนให้ประชาชนปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม	3.75	0.85	มาก	2
14. ครูเป็นผู้ฝึกสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรม	2.78	0.96	ปานกลาง	5
15. โรงเรียนนำสิ่งประดิษฐ์และศิลปหัตถกรรมออก จำหน่ายและเผยแพร่	2.29	1.02	น้อย	13
รวม	2.74	4.03	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 3 แสดงว่า บทบาทของโรงเรียนในการศึกษาและรวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนได้ทำหน้าที่สาม ประการคือ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเพื่อมีส่วนร่วมและร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ($\bar{X} = 3.82$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง อันดับที่สอง : คือ การชักชวนและสนับสนุนให้ประชาชนปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.75$) และการริเริ่มจัดตั้งโครงการและชมรมต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น เช่น โครงการหัตถกรรมพื้นบ้าน ชมรมภาษาพื้นบ้าน ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.15$) เป็นอันดับสุดท้ายของด้านนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของรายการบทบาทของ
โรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน

บทบาทของโรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. คณะครูปฏิบัติตามวัฒนธรรมพื้นบ้านและชักชวน ให้นักเรียนปฏิบัติตาม	4.22	0.72	มากที่สุด	1
2. การสร้างบรรยากาศและจัดสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียน เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน	3.19	0.84	ปานกลาง	3
3. การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมหรือมุม วัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้นภายในโรงเรียน	2.58	0.90	ปานกลาง	7
4. การปฏิบัติตาม "โครงการส่งเสริมดนตรีไทย" และ "โครงการส่งเสริมศิลปแม่ไม้มวยไทย ประกอบดนตรี"	3.82	0.98	มาก	2
5. การจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และสืบทอด วัฒนธรรม	2.71	1.00	ปานกลาง	6
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.35	0.93	น้อย	11
7. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ปัญญา เพื่อเพิ่มพูน ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.37	0.84	น้อย	10
8. การจัดให้มีการประกวดและแข่งขันเกี่ยวกับ วัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.49	0.97	น้อย	8
9. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมใน กิจกรรมทางวัฒนธรรมพื้นบ้านที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.48	1.03	น้อย	9
10. การเสนอแนะและให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม พื้นบ้านแก่นักเรียนและประชาชน	3.00	0.98	ปานกลาง	5
11. การริเริ่มให้มีการแสดงเกี่ยวกับ วัฒนธรรมในท้องถิ่น	2.21	0.95	น้อย	14

ตารางที่ 4 (ต่อ)

บทบาทของโรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
12. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม พื้นบ้านในชุมชนให้ประชาชนทราบ	2.27	1.03	น้อย	12
13. การร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชน เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม	3.08	0.99	ปานกลาง	4
14. การฟื้นฟูและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านให้ ท้องถิ่นอื่นทราบ	2.08	1.07	น้อย	15
15. การนำสิ่งประดิษฐ์ในชุมชนออกมาเผยแพร่ ให้ชุมชนอื่นทราบ	2.24	1.02	น้อย	13
รวม	2.74	4.36	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 แสดงว่า บทบาทของโรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 2.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคณะครูปฏิบัติตามวัฒนธรรมพื้นบ้านและชักชวนให้นักเรียนปฏิบัติตาม เช่น การพูดคำสุภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.22) เป็นอันดับหนึ่ง อันดับที่สอง คือ ในปีการศึกษา 2530-2531 โรงเรียนได้ปฏิบัติตาม "โครงการส่งเสริมดนตรีไทย" และ "โครงการส่งเสริมศิลปแม่ไม้มวยไทยประกอบดนตรี" (\bar{X} = 3.82) การฟื้นฟูและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านให้ท้องถิ่นอื่นทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 2.08) เป็นอันดับสุดท้ายของด้านนี้

ตารางที่ 5. ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของรายการบทบาทของ
โรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

บทบาทของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ครูนำสิ่งประดิษฐ์ของชาวบ้าน วัตถุในท้องถิ่น มาจัดตกแต่งห้องเรียน	2.83	1.03	ปานกลาง	8
2. ครูใช้สิ่งประดิษฐ์ของชาวบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ มาเป็นสื่อประกอบการสอน	2.69	0.98	ปานกลาง	10
3. ครูนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	2.90	0.79	ปานกลาง	6
4. ครูนำความรู้เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านสอดแทรกในการเรียนการสอน	3.06	0.83	ปานกลาง	5
5. นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปราย และเล่าประสบการณ์ของนักเรียน เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน	3.20	0.89	ปานกลาง	3
6. การสอนและฝึกหัดเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้แก่นักเรียน	2.76	0.94	ปานกลาง	9
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน	3.54	0.93	มาก	2
8. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน	2.90	0.92	ปานกลาง	6
9. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยทางวัฒนธรรม	3.10	0.88	มาก	4
10. เนื่องในโอกาสพิเศษ คณะครูพานักเรียนไปบูรณะทำความสะอาดโบราณสถานและสถานที่สำคัญในท้องถิ่น	3.76	1.17	มาก	1
รวม	3.07	3.15	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 แสดงว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์และสืบทอด วัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื่องใน โอกาสพิเศษ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ โรงเรียนได้พานักเรียนไปบูรณะทำความสะอาด วัด โบราณสถาน และสถานที่สำคัญในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.76$) เป็นอันดับหนึ่ง อันดับที่สอง คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรม เช่น โครงการ ประกวดมารยาทไทย โครงการส่งเสริมดนตรีไทย ($\bar{X} = 3.54$) และครูใช้สิ่งประดิษฐ์ ของชาวบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ มาเป็นสื่อประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.69$) เป็นอันดับสุดท้ายของด้านนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของการเข้าร่วมกิจกรรมทาง
วัฒนธรรมกับชุมชนของโรงเรียน

บทบาทของโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การจัดการอบรมแก่ประชาชนเกี่ยวกับวัฒนธรรม				
เพื่อนำไปพัฒนาและประกอบเป็นอาชีพ	2.36	1.02	น้อย	9
2. การให้บริการสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ ฯลฯ				
แก่ประชาชนในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน	3.04	1.03	ปานกลาง	2
3. การประกวดเกี่ยวกับผลงานด้าน				
วัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.11	0.89	น้อย	10
4. การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในการจัด				
กิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.74	1.00	ปานกลาง	4
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรม	3.97	0.87	มาก	1
6. การเข้าร่วมงาน "วันเรศวรมหาราช" เช่น				
การจัดกิจกรรม การจัดนิทรรศการ การแสดง				
บนเวที	2.99	1.20	ปานกลาง	3
7. เมื่อชุมชนตั้งกลุ่ม สมาคมเกี่ยวกับวัฒนธรรม				
พื้นบ้าน คณะครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก	2.44	1.02	น้อย	8
8. การร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน				
เพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมให้มีการฟื้นฟู				
ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน	2.72	1.01	ปานกลาง	5
9. การร่วมมือกับชุมชนสนับสนุนบุคคลที่มีผลงาน				
ทางศิลปวัฒนธรรมและวัฒนธรรมพื้นบ้านดีเด่น				
โดยยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน	2.65	1.08	ปานกลาง	6

ตารางที่ 6 (ต่อ)

บทบาทของโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
10. การมีส่วนร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมพื้นบ้านกับโรงเรียนใน ท้องถิ่นอื่น	2.49	0.99	น้อย	7
รวม	2.75	3.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 แสดงว่า บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียนจำนำพรรษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.97$) เป็นอันดับหนึ่ง และการจัดให้มีการประกวดเกี่ยวกับผลงานด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านในสาขาต่าง ๆ เช่น การประกวดดนตรีพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.11$) เป็นอันดับสุดท้ายของด้านนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์
และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

บทบาทของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. บทบาทของโรงเรียนในการศึกษาและรวบรวม	2.74	4.03	ปานกลาง
2. บทบาทของโรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่ วัฒนธรรม	2.74	4.36	ปานกลาง
3. การจัดการเรียนการสอน	3.07	3.15	ปานกลาง
4. การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน	2.75	3.56	ปานกลาง
รวม	2.83	7.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงว่า บทบาทของโรงเรียนในการศึกษาและรวบรวมวัฒนธรรม
บทบาทของโรงเรียนในการถ่ายทอดและเผยแพร่วัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอน และ
การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกในมวลประสบการณ์

ตารางที่ 8 จำนวนเต็ม ร้อยละ ของการนำความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีมาสอนสอดแทรกในมวลประสบการณ์

	รู้จัก		ไม่รู้จัก		การนำมาสอนและสอดแทรกในมวลประสบการณ์							
					ทักษะ		ส.ป.ช.		ส.ล.น.		ก.พ.อ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การย่ำกตองบอกห่ม	304	85.63	51	14.37	210	62.50	88	26.19	34	10.12	4	1.19
2. การแห่เทียนจำนำพรรษา	353	99.44	2	0.56	41	9.76	279	66.43	75	17.86	25	5.95
3. การถวายเป็นอามน้ำฝน	353	99.44	2	0.56	36	8.96	290	72.14	69	17.16	7	1.74
4. การทำบุญกลางบ้านวันขึ้นปีใหม่	349	98.31	6	1.96	48	12.06	280	70.35	63	15.83	7	1.76
5. การเวียนเทียนวันมาฆบูชา	354	99.72	1	0.28	39	9.63	297	73.70	58	14.39	9	2.23
6. งานวันสงกรานต์และการสรงน้ำพระพุทธรูป	354	99.72	1	0.28	47	11.33	300	72.29	59	14.22	9	2.17
7. ลอยกระทง	353	99.44	2	0.56	52	11.63	299	66.89	57	12.75	39	8.72
8. ความเชื่อในการประกอบอาชีพ	348	98.03	7	1.97	94	22.23	259	61.37	39	9.24	30	7.11
รวม	2768	97.46	78	2.54	567	17.48	2092	64.51	454	14.00	130	4.01

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน ครูส่วนใหญ่รู้จัก คิดเป็นร้อยละ 79.46 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.51 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 4.01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเวียนเทียนวันมาฆบูชา งานวันสงกรานต์ และการสรงน้ำพระพุทธรูป มีครูรู้จักมากที่สุด คือร้อยละ 99.72 รองลงมาคือ การแห่เทียนจำนำ-พรรษา การถวายผ้าอาบน้ำฝน การลอยกระทง คิดเป็นร้อยละ 99.44 โดยจะนำไปสอนสอดแทรก ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด สำหรับการยากลองบอกท่อม มีครูรู้จักน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 85.63 โดยครูจะนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนเต็ม ร้อยละ ของการนำภาษาและวรรณกรรมมาสอนสอดแทรกในมวลประสบการณ์

	รู้จัก		ไม่รู้จัก		การนำมาสอนและสอดแทรกในมวลประสบการณ์							
					ทักษะ		ส.ป.ช.		ส.ล.น.		ก.พ.อ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. นิทานพระพุทธรูปชินราช	314	88.46	41	11.54	73	21.22	224	65.12	35	10.17	12	3.49
2. นิทานวัดชีปะขาวหาย	305	85.92	50	14.08	67	21.90	204	66.67	25	8.17	10	3.27
3. นิทานการสร้างเมืองพิษณุโลก	309	87.04	46	12.96	67	26.48	158	62.45	19	7.51	9	3.56
4. นิทานเนินอะแซห่อนก	310	87.32	45	12.68	81	26.13	208	67.10	17	5.48	4	1.29
5. สุภายิด คำพังเพย	295	83.10	60	16.90	223	75.85	42	14.29	25	8.50	4	1.36
6. ปริศนาคำทายในท้องถิ่น	297	83.66	58	16.34	240	77.42	44	14.19	19	6.31	7	2.26
7. คำพูดคล้องจองในท้องถิ่น	253	71.27	102	28.73	198	81.82	31	12.81	9	3.72	4	1.65
8. ประวัติหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่	320	90.14	35	9.86	78	23.15	236	70.03	12	3.56	11	3.26
รวม	2403	84.61	437	15.39	1027	42.86	1147	47.87	161	6.72	61	2.55

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูรู้จักภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 84.61 โดยนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มทักษะ คิดเป็นร้อยละ 47.87 และ 42.86 ตามลำดับ และนำมาสอนในกลุ่มการงาน พื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.55

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประวัติหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีครูรู้จักมากที่สุด รองลงมาคือ นิทานพระพุทธรูปชินราช คิดเป็นร้อยละ 90.14 และ 88.46 ตามลำดับ โดยจะนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด สำหรับคำพูดคล้องจองในท้องถิ่นที่มีครูรู้จักน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.27 โดยครูจะนำมาสอนในกลุ่มทักษะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.82 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.65

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนเต็ม ร้อยละ ของการนำศิลปหัตถกรรมที่นำมาสอนสอดแทรกในมวลประสบการณ์

	รู้จัก		ไม่รู้จัก		การนำมาสอนและสอดแทรกในมวลประสบการณ์							
					ทักษะ		ส.ป.ช.		ส.ล.น.		ก.พ.อ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การประดิษฐ์ดอกไม้และใบตอง	347	97.75	8	2.25	20	5.28	20	5.28	47	12.40	292	77.04
2. การจักสานด้วยไม้และหวาย	343	96.62	12	3.38	13	3.36	27	6.98	52	13.44	295	76.22
3. การแกะสลักไม้และวัสดุในท้องถิ่น	336	94.65	19	5.35	18	4.92	28	7.65	61	16.67	259	70.76
4. จิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ	270	76.06	85	23.94	21	8.30	117	46.25	79	31.23	36	14.22
5. พระปรางค์วัดจุฬามณี	297	83.66	58	16.34	27	9.47	188	65.96	50	17.54	20	7.03
6. พระราชวังจันทร์และศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	331	93.24	24	6.76	31	9.36	255	77.04	32	9.67	13	3.93
7. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของ จ.ส.อ.ดร.ทวี บูรณเขตต์	306	86.20	49	13.80	38	11.69	189	58.16	50	15.38	48	14.77
8. หระพุทธชินราช	347	97.75	8	2.25	39	12.34	214	67.72	54	17.09	9	2.85
รวม	2577	90.74	263	9.26	207	7.81	1048	39.52	425	16.03	972	36.65

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมีครูรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 90.74 โดยนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 39.52 และ 36.65 ตามลำดับ และนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.81

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประดิษฐ์ดอกไม้และใบตอง มีครูรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.75 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.04 นำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.28 เช่นเดียวกับ เรื่องพระพุทธชินราช มีครูรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.75 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.72 นำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.85

สำหรับจิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ มีครูรู้จักน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.06 ครูที่รู้จักได้นำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คือร้อยละ 46.25 นำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 8.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนเต็ม ร้อยละ ของการนำดนตรีนาฏศิลป์และการละเล่นมาสอนสอดแทรกในมวลประสบการณ์

	รู้จัก		ไม่รู้จัก		การนำมาสอนและสอดแทรกในมวลประสบการณ์							
					ทักษะ		ส.ป,ช.		ส.ล,น.		ก.พ.อ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแข่งเรือยาว	352	99.15	3	0.85	47	13.31	163	46.18	136	38.53	7	1.98
2. การรำมโนละคร	306	86.20	49	13.80	33	10.22	70	21.67	209	64.70	11	3.41
3. การเล่นร่ำวง	351	98.87	4	1.13	38	10.55	64	17.78	249	69.17	9	2.50
4. การเล่นมอญซ่อนผ้า	352	99.15	3	0.85	66	17.50	60	15.92	245	64.99	6	1.59
5. การแข่งเรือบก	309	87.04	46	12.96	40	12.05	53	15.96	233	70.18	6	1.81
6. เพลงกล่อมเด็ก	332	93.52	23	6.48	113	29.66	55	14.44	211	55.38	2	0.52
7. เพลงพื้นบ้าน	329	92.68	26	7.32	69	20.06	41	11.92	227	65.99	7	2.03
8. การเล่นชักเย่อ	353	99.49	2	0.56	52	13.87	53	14.13	265	70.67	5	1.33
รวม	2684	94.51	156	5.49	458	16.10	559	19.65	1775	62.40	53	1.86

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 11 แสดงว่า คนตรีนาฏศิลป์และการละเล่นพื้นบ้าน มีครูรู้จัก คิดเป็น ร้อยละ 94.51 โดยนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมากที่สุด คือร้อยละ 62.40 และนำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 16.10

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเล่นซึกเย่อ มีครูรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.49 รองลงมาคือ การแข่งเรือยาว การเล่นมอญซ่อนผ้า คิดเป็นร้อยละ 99.15 โดยจะนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมากที่สุด และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด สำหรับการแข่งเรือบก มีครูรู้จักน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 87.04 โดยครูจะนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมากที่สุด คือ ร้อยละ 70.18 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนเต็ม ร้อยละ ของการนำปัจจัยชีวิตและความเป็นอยู่มาสอนแทรกในมวลประสบการณ์

	รู้จัก		ไม่รู้จัก		การนำมาสอนและสอดแทรกในมวลประสบการณ์							
					ทักษะ		ส.ป.ช.		ส.ล.น.		ก.พ.อ.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ค่านิยมในท้องถิ่น	157	44.23	198	55.77	65	46.10	57	40.42	14	9.93	5	3.55
2. การนำวัสดุพื้นบ้านมาใช้ในชีวิตประจำวัน	338	95.21	17	4.79	22	6.04	39	10.71	33	9.07	270	74.18
3. การใช้สมุนไพร	335	94.37	20	5.63	25	7.04	248	69.86	30	8.45	52	14.65
4. การใช้ยากลางบ้าน	340	95.77	15	4.23	27	7.72	247	70.57	30	8.57	46	13.14
5. การใช้ศาลาอาคม	263	74.08	92	25.92	30	12.77	101	42.98	94	40.00	10	4.25
6. การใช้น้ำมันดี	226	63.66	129	36.34	29	15.11	99	51.56	60	31.25	4	2.08
7. เทคโนโลยีชาวบ้าน	233	65.63	122	34.37	15	6.85	83	37.90	18	8.22	103	47.03
รวม	1892	76.14	593	28.86	213	11.48	874	47.10	279	15.03	490	26.40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูรู้จักปัจจัยชีวิตและความเป็นอยู่พื้นบ้าน ร้อยละ 76.14 นำมาสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คือ ร้อยละ 47.10 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 11.48

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้ยากกลางบ้าน มีครูรู้จักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.77 โดยนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คือ ร้อยละ 70.57 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 7.72 สำหรับค่านิยมในท้องถิ่นที่ครูรู้จักน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.23 โดยครูจะนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มทักษะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.10 และนำไปสอนสอดแทรกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3.35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของการนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกในว ประสพการณ
ต่าง ๆ

รายการ	ทักษะ	ส.ป.ช.	ส.ล.น.	ก.พ.อ.	รวม	ร้อยละ
1. ความเชื่อและขนบธรรมเนียม.						
ประเพณีพื้นบ้าน	567	2,092	454	130	3,243	24.96
2. ภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน	1,027	1,147	161	61	2,396	18.44
3. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	207	1,048	425	972	2,652	20.41
4. ดนตรีนาฏศิลป์และการละเล่น						
พื้นบ้าน	458	559	1,775	53	2,845	21.90
5. บัจจยชีวิตความเป็นอยู่พื้นบ้าน	213	874	279	490	1,856	14.29
รวม	2,472	5,720	3,094	1,706	12,992	
ร้อยละ	19.03	44.03	23.81	13.13	100	

จากตารางที่ 13 แสดงว่า วัฒนธรรมพื้นบ้านที่ครูรู้จักมากที่สุดคือ ความเชื่อและ
ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 24.96 และบัจจยชีวิตความเป็นอยู่พื้นบ้าน เป็น
วัฒนธรรมพื้นบ้านที่ครูรู้จักน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.29

สำหรับการนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกในกลุ่มวิชาพบว่า กลุ่มสร้างเสริม
ประสพการณชีวิต เป็นกลุ่มที่ครูนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.03
และนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ
13.13

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 14 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา	พุทธ	93	100.00
ภูมิลำเนา	ชาติตระการ	2	2.15
	นครไทย	10	10.75
	บางกระทุ่ม	9	9.68
	บางระกำ	17	18.28
	พรหมพิราม	13	13.98
	เมือง	17	18.28
	วังทอง	12	12.90
	วัดโบสถ์	4	4.30
	เนินมะปราง	4	4.30
	อื่น ๆ (ตาก จันทบุรี ชัยนาท กาฬสินธุ์ อุตรดิตถ์)	5	5.38
	ประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน		
	น้อยกว่า 5 ปี	5	5.37
	6 - 10 ปี	25	26.88
	11 - 15 ปี	27	29.03
	มากกว่า 15 ปี	36	38.71
วุฒิทางการศึกษา			
	กศ.บ.	46	49.46
	ค.บ.	25	26.88
	พ.บ.	15	16.13

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
ศษ.บ.	4	4.30
ม.6	1	1.08
ป.กศ.สูง	1	1.08
ครู ป.	1	1.08
การอบรมทางด้านวัฒนธรรม		
เคย	29	31.18
ไม่เคย	64	68.82
จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม		
1 - 2 ครั้ง	22	75.86
3 - 4 ครั้ง	6	20.69
มากกว่า 5 ครั้ง	1	3.45

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนนับถือศาสนาพุทธ ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบางระกำ และอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 34 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.71 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.64 ส่วนมากคือร้อยละ 68.82 ไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านวัฒนธรรม และมีเพียงร้อยละ 31.18 ที่เคยเข้ารับการอบรมและที่เข้ารับการอบรมประมาณ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.86

ตอนที่ 2 บทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

การศึกษามบทบาทของโรงเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในจังหวัดพิษณุโลก ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 93 คน จาก 9 อำเภอ ดังรายละเอียดดังนี้

อำเภอชาติตระการ	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	5	คน
อำเภอนครไทย	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	11	คน
อำเภอบางกรวย	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	8	คน
อำเภอบางระกำ	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	16	คน
อำเภอพรหมพิราม	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	12	คน
อำเภอเมือง	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	15	คน
อำเภอวังทอง	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	14	คน
อำเภอวัดโบสถ์	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	5	คน
อำเภอเนินมะปราง	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	7	คน

1. วิธีการศึกษาและรวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพิษณุโลกจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก ห้องสมุดวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ห้องสมุดประชาชนและจากหนังสือพิชฌุสาร คิดเป็นร้อยละ 63.87

2. การออกเก็บข้อมูลด้านวัฒนธรรมทางภาคสนามของผู้บริหารและคณะครูภายในโรงเรียน โดยการสอบถามและการสัมภาษณ์ เช่น โครงการชุมชนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 79.57

3. การเชิญวิทยากรมาบรรยายที่โรงเรียนให้ครูและนักเรียนฟัง เมื่อเสร็จจากการบรรยายจะมีการจดบันทึกไว้ คิดเป็นร้อยละ 75.27

4. การจดบันทึก การบันทึกเสียงจากการอธิบาย การเล่า และการร้องของผู้ที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 73.12

5. โรงเรียนร่วมกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดรวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้าน จากประชาชนที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในวัฒนธรรมด้านนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 69.89

6. การเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับ
วัฒนธรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 55.91

7. เมื่อชุมชนในท้องถิ่นจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวัฒนธรรม โรงเรียนได้เข้าร่วม
กิจกรรมกับชุมชนด้วย คิดเป็นร้อยละ 33.33

8. การสังเกตของผู้บริหารโรงเรียนแล้วนำมาจดบันทึกไว้ คิดเป็นร้อยละ 26.88

9. การจัดตั้งชมรมและจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นภายในโรงเรียน เช่น ที่โรงเรียน
บ้านวัดโบสถ์ อำเภอบัวโบสถ์ คิดเป็นร้อยละ 21.51

2. การเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านแก่นักเรียนและประชาชน

2.1 วิธีการเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านให้นักเรียนทราบมีต่อไปนี้เป็นคือ

2.1.1 ให้ครูผู้สอนสอดแทรกในมาลประสพการณ์ทั้งสี่กลุ่ม โดยสอดแทรก
ตามความเหมาะสมและความสอดคล้องของแต่ละมาลประสพการณ์ว่า เนื้อหาตอนใดที่สามารถนำ
วัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอดแทรกได้ คิดเป็นร้อยละ 98.92

2.1.2 การประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงแนวปฏิบัติและความสำคัญของ
วัฒนธรรมพื้นบ้านในวันประชุม สดสัปดาห์ โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย เช่น ครู พระสงฆ์
และผู้รู้ในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 91.40

2.1.3 การจัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ ขึ้นภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ
83.87

2.1.4 การพูดหน้าแถวในเวลาตอนเช้า โดยสอดแทรกตามความเหมาะสม
คิดเป็นร้อยละ 80

2.1.5 โรงเรียนจัดทำโครงการเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านแล้วให้นักเรียน
เข้ามาร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 75.27

2.1.6 โรงเรียนจัดพิมพ์เผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดย
สอดแทรกลงในวารสารของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.96

2.1.7 โรงเรียนจัดให้มีการประกวด เช่น การเล่าเรื่อง การแสดง การตอบ
ปัญหา ฯลฯ เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน

จากความรู้และประสบการณ์แล้วนำมาตัดสินใจโดยครูหรือวิทยากร จากนั้นทางโรงเรียนจะนำผลงานที่ได้รับรางวัลหรือที่น่าสนใจมาติดไว้ที่บอร์ด เพื่อให้นักเรียนได้อ่านกันอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 65.59

2.1.8 การกระจายเสียงในเรื่องของวัฒนธรรมที่น่าสนใจทางหอกระจายข่าว บางโรงเรียนจัดรายการ "มีสาระ 5 นาที" ในเวลา 12.15 นาฬิกา (โรงเรียนนาชุมอำเภอรามพิราม) คิดเป็นร้อยละ 62.36

2.1.9 การจัดบทบาทสมมติแล้วให้นักเรียนชม คิดเป็นร้อยละ 60.21

2.1.10 การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ผู้ปกครอง ผู้รู้ในท้องถิ่น แล้วนำมารายงานหน้าเสาธงหรือในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.76

2.1.11 การจัดหาหนังสือและเอกสารไว้ในห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 50.54

2.1.12 การจัดให้ประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการแสดง การละเล่นมาแสดงให้นักเรียน ครู และประชาชนชม คิดเป็นร้อยละ 46.24

2.1.13 จัดฝึกการแสดงให้แก่ นักเรียน เพื่อแสดงให้ครู นักเรียน และประชาชนชม คิดเป็นร้อยละ 41.94

2.1.14 การนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมกับประชาชน เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงการปฏิบัติ ความสำคัญ และประโยชน์ของวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 40.86

2.1.15 การส่งเสริมให้นักเรียน เข้าชมนิทรรศการวัฒนธรรมตามหน่วยงานต่าง ๆ และพานักเรียนไปชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของ จ.ส.อ.ทวี บุรณเขตต์ คิดเป็นร้อยละ 37.63

2.1.16 การให้นักเรียนเล่าเรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่แล้วให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ครูจะเป็นผู้สรุปสารของวัฒนธรรมพื้นบ้านในตอนสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 34.41

2.2 วิธีการเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านของโรงเรียนให้ประชาชนทราบดังต่อไปนี้คือ

2.2.1 โรงเรียนจัดตั้งกลุ่มสนใจวัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้นภายในโรงเรียนแล้วเชิญชวนให้ประชาชนเข้ากลุ่ม เช่น กลุ่มเพลงพื้นบ้าน กลุ่มศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ

2.2.2 คณะครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำวารสาร จุลสาร ออกแจกจ่าย ให้แก่ประชาชน โดยเนื้อหาของวารสาร จุลสาร มีคอลัมน์เกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น วารสาร พิภพทอง ของโรงเรียนวัดพิภพทอง อำเภอเมือง ออกปีละ 3 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.85

2.2.3 โรงเรียนร่วมกับกรรมการหมู่บ้าน กรรมการศึกษา เผยแพร่วัฒนธรรม โดยใช้การกระจายเสียงของโรงเรียนและของวัด คิดเป็นร้อยละ 96.77

2.2.4 โรงเรียนจัดงานประจำปีในงานมีการแสดงของนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งก่อนหรือหลังการแสดงจะมีการอธิบายลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 92.47

2.2.5 โรงเรียนให้บริการ สถานที่ อุปกรณ์ บุคลากร และการให้คำปรึกษา แก่ประชาชน เมื่อประชาชนจัดให้มีการฝึกและการแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 87.10

2.2.6 โรงเรียนจัดนิทรรศการ บ้ายนิเทศ ที่โรงเรียนแล้วเชิญชวนให้ ประชาชนเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 83.87

2.2.7 โรงเรียนได้จัดเอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ที่ห้องสมุดของโรงเรียน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และได้เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 77.42

2.2.8 โรงเรียนจะเป็นผู้นำ แกนนำ ของหมู่บ้านในการอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 76.34

2.2.9 คณะครูออกพบปะพูดคุยกับประชาชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และปัญหาของวัฒนธรรมในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 69.89

2.2.10 ให้นักเรียนค้นคว้าประกอบการเรียนการสอน ในกลุ่มประสบการณ์ ต่าง ๆ โดยให้ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.74

2.2.11 โรงเรียนได้ร่วมมือกับวัดในการจัดโครงการต่าง ๆ แล้วเชิญชวน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น โครงการอนุรักษ์ศิลปพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 61.29

2.2.12 เมื่อประชาชนมาประชุมที่โรงเรียน ที่วัด โรงเรียนได้เชิญวิทยากร ผู้รู้ ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมออกมายบรรยาย สาธิต คิดเป็นร้อยละ 59.14

2.2.13 โรงเรียนจัดให้มีการแสดง การแข่งขันในหมู่บ้านขึ้น เช่น การ ละเล่นพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน โดยจัดเนื่องในเทศกาลสำคัญทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ 52.69

2.2.14 โรงเรียนจัดกีฬาและได้บรรจุการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้านไว้ใน การแข่งขัน ทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองให้เป็นกรรมการตัดสิน และในบางครั้งได้เชิญให้ เข้าร่วมการแข่งขันด้วย คิดเป็นร้อยละ 48.39

2.2.15 โรงเรียนได้ติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อให้ประชุมชี้แจง เกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านที่สำคัญให้ประชาชนทราบ คิดเป็นร้อยละ 43.01

3. โครงการและแผนงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

โครงการและแผนงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สรุปได้ดังนี้คือ

3.1 โครงการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวกับความเชื่อและ ขนบธรรมเนียมประเพณี เรียงตามลำดับดังนี้

3.1.1 โครงการเข้าร่วมกิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณีกับชุมชน คิดเป็น ร้อยละ 91.40

3.1.2 โครงการส่งเสริมประเพณีรดน้ำดำหัวในวันสงกรานต์ คิดเป็นร้อยละ 83.25

3.1.3 โครงการประเพณีลอยกระทง คิดเป็นร้อยละ 74.91

3.1.4 โครงการแห่เทียนจำนำพรรษา คิดเป็นร้อยละ 69.89

3.1.5 โครงการประเพณีบักธงชัย คิดเป็นร้อยละ 50.12

3.2 โครงการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณกรรม พื้นบ้าน เรียงตามลำดับดังนี้

3.2.1 โครงการเล่านิทานและการแสดงละครพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 73.12

3.2.2 โครงการจัดทำเอกสารและเผยแพร่วรรณกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 72.04

3.2.3 โครงการฟื้นฟูภาษาพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 62.36

3.3 โครงการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

3.3.1 โครงการสะสมและรวบรวมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ

80.65

3.3.2 โครงการเครื่องปั้นดินเผา คิดเป็นร้อยละ 74.19

3.3.3 โครงการอนุรักษ์หัตถกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 65.59

3.4 โครงการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวกับดนตรีนาฏศิลป์และการละเล่นพื้นบ้าน เรียงตามลำดับดังนี้

3.4.1 โครงการส่งเสริมศิลปแม่ไม้มวยไทยประกอบดนตรี คิดเป็นร้อยละ

84.95

3.4.2 โครงการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 76.34

3.4.3 โครงการกลองยาวประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ 69.89

3.4.4 โครงการส่งเสริมดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 65.59

3.4.5 โครงการส่งเสริมการละเล่นพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 51.61

3.5 โครงการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่พื้นบ้าน

3.5.1 โครงการยากกลางบ้าน คิดเป็นร้อยละ 87.72

3.5.2 โครงการเผยแพร่ประโยชน์ของสมุนไพรในชุมชน คิดเป็นร้อยละ

58.06

3.5.3 โครงการจัดนิทรรศการยากกลางบ้าน คิดเป็นร้อยละ 44.09

4. การประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ 3 วิธี คือ

4.1 การสังเกต ผู้บริหารจะสังเกตจากการปฏิบัติตามโครงการของครู การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ความพร้อมเพรียงในการดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับ ฯลฯ ผู้บริหารใช้วิธีนี้ร้อยละ 70.21

4.2 การสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยการสอบถามจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งครู นักเรียนและประชาชน ผู้บริหารใช้วิธีนี้ร้อยละ 56.24

4.3 การใช้แบบประเมิน การใช้แบบประเมินผลนี้ โรงเรียนจะมีแบบประเมินให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทำแบบประเมิน ซึ่งในแบบประเมินจะแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่นการ คำนึงงานการจัดกิจกรรม ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีนี้ประมาณร้อยละ 14.00 และโดยทั่ว ๆ ไปจะใช้แบบประเมินผลคู่กับการสังเกต

5. ปัญหาในการดำเนินงาน

5.1 ปัญหาการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน อันเนื่องมาจากโรงเรียน เรียง ตามลำดับดังนี้

5.1.1 โรงเรียนชาติพันธุ์ไทย ชาติงบประมาณสนับสนุน ชาติอุปกรณ์และสื่อ ต่าง ๆ และชาตินุเคราะห์ที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.92

5.1.2 โรงเรียนมีแผนงานต้องการกระทำอย่างมากมาย นอกจากนี้เขตบริการ ของโรงเรียนมีบริเวณกว้างขวางมากจึงทำให้โรงเรียนทำหน้าที่ด้านการอนุรักษ์และสืบทอด วัฒนธรรมได้ไม่เต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 95.70

5.1.3 โรงเรียนชาติสถานที่จัดเก็บศิลปวัตถุในท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียน บางโรงเรียนยังขาดสถานที่ในการจัดนิทรรศการ การแสดง คิดเป็นร้อยละ 89.57

5.1.4 โรงเรียนชาติการรับเข้าจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด อันเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะทำให้นักครูทราบถึงแนวทางการปฏิบัติและ การดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 73.12

5.1.5 โรงเรียนชาติการประชาสัมพันธ์และชาติการประสานงานที่ดีกับ ประชาชน จึงทำให้ประชาชนไม่ทราบถึงการทำงานของโรงเรียนเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชน เข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 65.59

5.1.6 โรงเรียนชาติการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย จึงทำให้การจัดงานไม่ประสบ ผลสำเร็จเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 62.86

5.2 ปัญหาการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน อันเนื่องมาจากประชาชน เรียง ตามลำดับดังนี้

5.2.1 ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากสภาพของประชาชนในชนบท ส่วนมากประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งต้องทำงานตลอดปี การประชาสัมพันธ์จึงทำให้ยากต้องใช้วันสำคัญทางศาสนา เมื่อการประชาสัมพันธ์มีน้อยจึงทำให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนน้อยลงด้วย คิด เป็นร้อยละ 97.85

5.2.2 ประชาชนขาดความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ทำให้ประชาชนไม่เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ขาดความกระตือรือร้นในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นตน คิดเป็นร้อยละ 93.55

5.2.3 ประชาชนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ศิลปวัตถุ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 88.17

5.2.4 ประชาชนไม่อ่านหนังสือ เอกสาร และจุลสารที่ทางโรงเรียนแจกให้ คิดเป็นร้อยละ 80.65

5.2.5 ผู้นำท้องถิ่นไม่เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้าน การจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 65.59

5.2.6 วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมองวัฒนธรรมพื้นบ้านว่าเป็นเรื่องล้าสมัย เป็นเรื่องทิ้งบงาย คิดเป็นร้อยละ 64.52

6. แนวทางการแก้ปัญหา

6.1 แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากโรงเรียน เรียงตามลำดับดังนี้

6.1.1 โรงเรียนได้พยายามให้ครูที่มีความสนใจทางด้านวัฒนธรรมเข้ารับการอบรมหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนี้โรงเรียนยังได้เชิญวิทยากรและบุคลากรจากที่อื่นมาร่วมงานด้วย เพื่อให้การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านได้ผลดีที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.62

6.1.2 กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน พยายามเสนอโครงการให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด บรรจุโครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ครูได้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 91.40

6.1.3 โรงเรียนได้พยายามจัดหาทุน เพื่อมาดำเนินการโดยขอความร่วมมือจากประชาชนผู้มีจิตศรัทธา และเงินบริจาคของคณะครู คิด เป็นร้อยละ 84.95

6.1.4 โรงเรียนที่ขาดสถานที่จัดเก็บศิลปวัตถุในท้องถิ่น ได้ขอความร่วมมือกับวัดอัน เป็นศูนย์กลางของชุมชนให้จัดสถานที่เช่น มุมหนึ่งของศาลาวัด ห้องสมุดวัดให้เป็นที่แสดงศิลปวัตถุในท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียนได้มีหนังสือขอบริจาคขอยืมศิลปวัตถุจากชาวบ้านมาจัดแสดงด้วย คิดเป็นร้อยละ 79.57

6.1.5 โรงเรียนได้นำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอนสอดแทรกในบทเรียน เพื่อให้ นักเรียน เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 75.27

6.1.6 โรงเรียนพยายามฟื้นฟูการจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างสม่ำเสมอ แล้วขยายออกไปสู่ประชาชนในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 73.12

6.1.7 โรงเรียนพยายามจัดกิจกรรมในช่วง เวลาที่ประชาชนว่างที่สุด เช่น ในวันเทศกาลสำคัญ ๆ นอกจากนี้ได้พยายามเชิญชวนให้ประชาชน ครู และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ คิดเป็นร้อยละ 72.04

6.1.8 โรงเรียนได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม โดยให้มีโครงการร่วมกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานกับประชาชน กรรมการหมู่บ้าน กรรมการศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 65.59

6.2 แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากประชาชน เรียงตามลำดับดังนี้

6.2.1 โรงเรียนพยายาม เลือกกิจกรรมที่สำคัญ ๆ และที่ชุมชนสนใจจัดขึ้นก่อน เพื่อให้ประชาชนเต็มใจและยินดีเข้าร่วมงาน เช่น โครงการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้เชิญชวนให้กรรมการศึกษา กรรมการหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอเข้าร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 96.77

6.2.2 โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เข้ามาร่วมงานโดยให้นักเรียน กรรมการศึกษา เป็นสื่อกลางในการติดต่อ ในบางครั้งคณะครูได้ออกเชิญชวนประชาชนด้วยตัวเองและเพื่อหาทางทราบถึงสาเหตุของการไม่ร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 95.70

6.2.3 โรงเรียนได้กำหนดนโยบายในการรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมให้ชัดเจน โดยการวางโครงการร่วมกับกรรมการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และครู เพื่อให้ประชาชนทราบว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ และเพื่อให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.65

6.2.4 โรงเรียนได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแนะนำแนวทางการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เช่น การจัดตั้งกองทุน การจัดตั้งกลุ่มสนใจ การจัดตลาด เพื่อนำศิลปหัตถกรรมออกจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 76.34

6.2.5 โรงเรียนได้พยายามจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยรวบรวมจากการสอบถาม การสัมภาษณ์และจากเอกสารในท้องถิ่นแล้วแจกให้นักเรียน โดยครูอธิบายลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้านที่อยู่ในเอกสาร นักเรียนจะนำเอกสารไปอ่านหรือพูดคุยกับผู้ปกครอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้นำเอกสารไปไว้ยังที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 73.12

6.2.6 โรงเรียนได้ให้ครูที่เข้ารับการอบรมแล้วหรือครูที่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้เชิญชวนให้คณะครูปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี คิดเป็นร้อยละ 70.97

6.2.7 โรงเรียนได้พยายามขยายประโยชน์ที่เกิดจากการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไปสู่ประชาชน เช่น การรวบรวมวัตถุโบราณในท้องถิ่นมาเก็บไว้ที่โรงเรียนหรือที่วัด เพื่อให้บุตรหลานของตนได้ศึกษาในภายหลัง คิดเป็นร้อยละ 64.52

ข้อเสนอแนะ

ด้านโรงเรียน

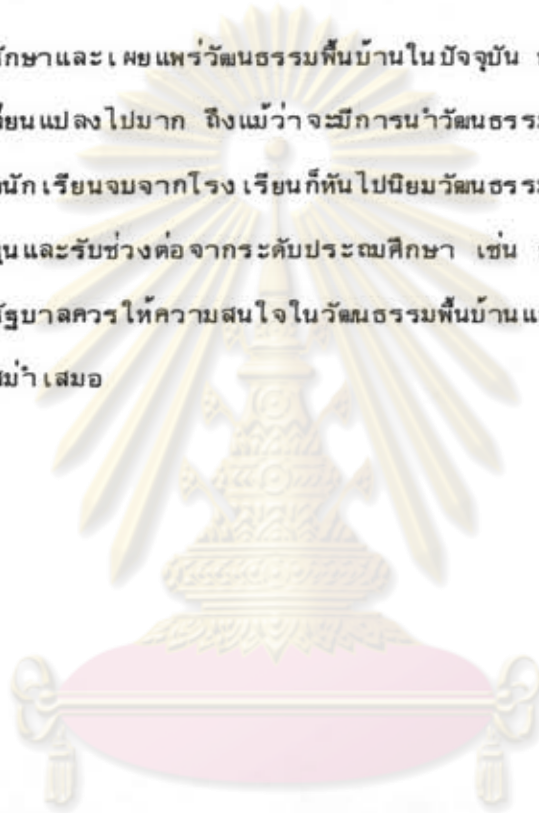
1. โรงเรียนควรปลูกฝังนิสัยให้นักเรียนเข้าใจ รู้จักรักษาในขนบธรรมเนียม ประเพณีการเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ พร้อมทั้งควรสาธิตการแสดงขนบธรรมเนียม ประเพณีสมัยต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เข้าชมและบางครั้งได้เข้าร่วมการแสดงด้วย
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรม สักผ่น ให้แนวคิดในเรื่องวัฒนธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้ไปปรับปรุงและดำเนินการในวันข้างหน้า
3. โรงเรียนควรจัดให้มีคณะทำงาน เกี่ยวกับการรวบรวมศิลปวัฒนธรรมของหมู่บ้าน แล้วจัดทำเป็นเอกสาร แถบบันทึกภาพ แถบบันทึกเสียง เพื่อโรงเรียนจะได้เป็นแหล่งวิทยาการ ในการศึกษาหาความรู้ของครู นักเรียน และประชาชน

4. โรงเรียนควรให้ครูภายในโรงเรียนออกไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมผู้ปกครองจะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น
5. โรงเรียนควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างเด่นชัด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและร่วมทำกิจกรรมอย่างเต็มที่
6. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนเข้ารับการอบรม ฝึกฝนเกี่ยวกับวัฒนธรรม เพื่อนำมาอบรม ฝึกฝนนักเรียนและเพื่อให้ครูปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและประชาชน
7. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชน ควรจัดเป็นประจำทุก ๆ ปี และการจัดงานของโรงเรียนควรขอความร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด
8. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ควรจัดเป็นโครงการของจังหวัด โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้กว้าง ๆ ให้โรงเรียนสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้
9. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม ควรมีบทบาทอย่างมากต่อการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งอาจจัดในรูปแบบของนิทรรศการแล้ว ประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนต่าง ๆ พานักเรียนเข้ามาชม การจัดอาสาสมัคร เผยแพร่วัฒนธรรมร่วมกับครูในระหว่างปิดภาคเรียน การอ่านวยความสะดวกและบริการ เรื่องสื่อต่าง ๆ ให้โรงเรียนได้ยืมไปจัดนิทรรศการ

ด้านประชาชนและหน่วยงานของรัฐ

10. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ควรมีการประชาสัมพันธ์และพบปะกับประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ อันจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมให้กับประชาชน
11. ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของวัฒนธรรมโดยผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
12. ควรจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมหรือที่ทำการวัฒนธรรมขึ้นภายในอำเภอทุกอำเภอ โดยอาจจัดตั้งขึ้นภายในโรงเรียน วัด หรือที่ทำการประจำหมู่บ้าน และมีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครที่ได้รับการอบรมแล้วประจำอยู่ เพื่อเป็นหลักในการจัดหรือเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม

13. ควรมีการจัดการอบรมและส่งเสริมให้ผู้นำหมู่บ้านมีความ เข้าใจในวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงาน
14. ทางรัฐบาลควรจัดงบประมาณช่วยเหลือในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน
15. ภาคเอกชนควรช่วย เผยแพร่และมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยชักชวนให้ประชาชนตามภาคต่าง ๆ จัดกิจกรรม เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นตนเองเป็นประจำทุกปี
16. การรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านในปัจจุบัน ทำได้ยากเพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคม เปลี่ยนแปลงไปมาก ถึงแม้ว่าจะมีการนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาสอดแทรกในการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนจบจากโรงเรียนก็หันไปนิยมวัฒนธรรมตะวันตก ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานอื่น มาสนับสนุนและรับช่วงต่อจากระดับประถมศึกษา เช่น การศึกษานอกโรงเรียน
17. ทางรัฐบาลควรให้ความสนใจในวัฒนธรรมพื้นบ้านและควรดำเนินงานด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย